De Omgevingswet en de gemeenteraad

Informerende bijeenkomst over te nemen besluiten

27 mei 2021

[redacted]

De Agenda

1. Welkom en opening
2. Uitleg programma
3. De Omgevingswet (even opfrissen..)
4. De door de raad te nemen besluiten
5. Ruimte voor vragen en opmerkingen
6. Sluiting

“Zet je schrap, er komt veel informatie langs…”
Zeg het als het niet duidelijk is!

Even voorstellen

Jan van den Bosch:

Senior adviseur Strategie & Besluitvorming (Antea Group)

- Project- /programmaleider implementatie Omgevingswet gemeenten Barneveld en Bunschoten
- Procesmanager en adviseur gebiedsontwikkeling + energietransitie
- Adviseur Omgevingswet
- Omgevingsjurist, voormalig wethouder en raadslid

De Omgevingswet

Even opfrissen…

De Omgevingswet

Nieuwe datum waarop de wet in werking treedt:

1 juli 2022

De Omgevingswet

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

HET NIEUWE OMGEVINGSSTELSEL

De 4 verbeteringen

Minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en vertrouwen als uitgangspunt. Dat is waar de Omgevingswet voor staat. Het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'.

1 Inzichtelijk omgevingsrecht

Van een wirwar aan regels naar een inzichtelijk en voorspelbaar stelsel dat eenvoudig is in gebruik.

2 Leefomgeving centraal

Van een sectorale naar een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.

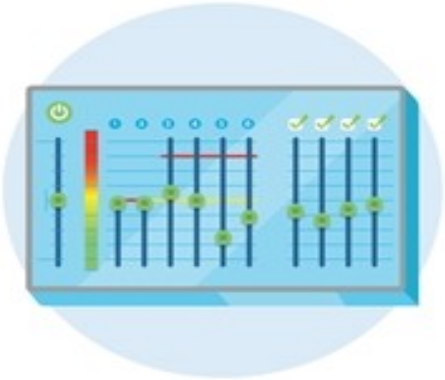

3 Ruimte voor maatwerk

Meer ruimte voor decentrale overheden voor gebiedsgericht maatwerk en het maken van eigen afwegingen.

4 Sneller en beter

Snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

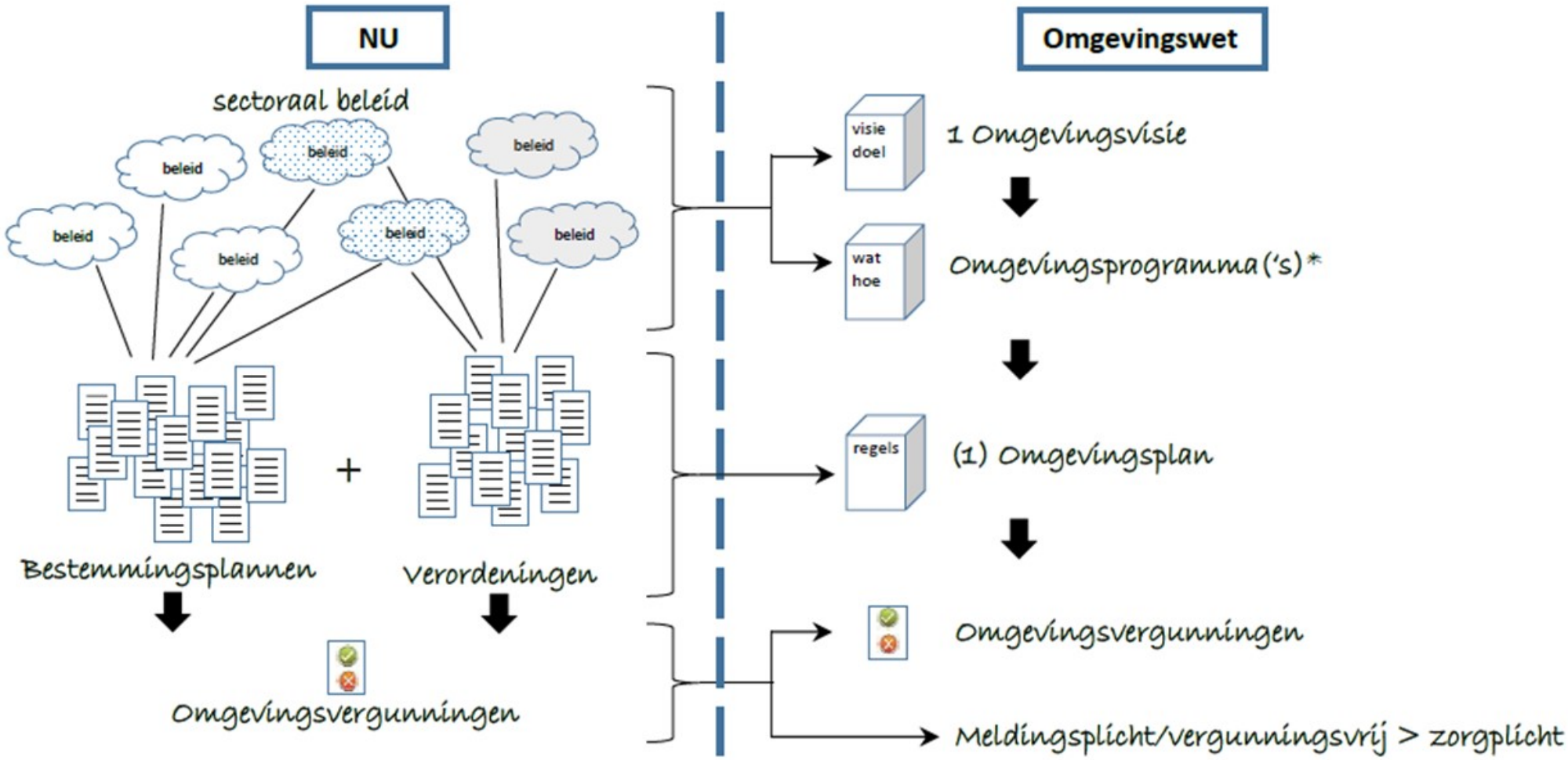

* Dit betreft een (uitvoerings)programma voor de uitvoering van de taken en bevoegdheden voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving (artikel 3.4 onder lid a Omgevingswet).

energie
werken
wonen
infrastructuur
water
landschap
recreatie
voorzieningen
cultuurhistorie
fysieke domein
sociale domein
mantelzorg
vergrijzing
sociale cohesie
vrijwilligerswerk
participatie
ontgroening
leefbaarheid
emancipatie
maatschappelijke betrokkenheid

Vragen voor straks….

Wat springt er voor in het oog in de presentatie, wat valt je in het bijzonder op als het gaat om de positie van de raad?

Waar gaat u straks op letten wanneer de concrete voorstellen aan de raad worden gepresenteerd; wat is voor u belangrijk?

De instrumenten van de Omgevingswet

Omgevingsvisie: bevat **hoofdlijnen** van beleid voor lange termijn, gemeenteraad stelt vast.

Omgevingsprogramma: bevat **uitwerking** van beleid en maatregelen, is onverplicht en vormvrij, college stelt vast

Omgevingsplan: bevat de **regels** voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, gemeenteraad stelt vast

Omgevingsvergunning: bevat de **toestemming**(en) voor activiteiten, college is bevoegd gezag.

Maatschappelijk doel Omgevingswet

Artikel 1.3 van de Omgevingswet:

"Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, gericht op het in onderlinge samenhang:

a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en

b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies."

- Moet voor Leusden worden ingevuld passend bij eigen context; dat begint in de Omgevingsvisie
- Elk besluit moet gemotiveerd kunnen worden vanuit die lokale invulling

Dit vereist een samenhangende benadering van de leefomgeving!

De geest van de omgevingswet

Van	**> > >**	**Naar**
Doen wat is afgesproken		Doen wat de bedoeling is
Toetsen van plannen		Stimuleren van initiatieven
Sturen		Dienen
Plannen maken		Plannen mogelijk maken
Sectoraal		Integraal
Overheid		Samenleving
Toetsen op criteria		Wegen op waarden
Nee, mits		Ja, tenzij

De Omgevingswet

Beleidscyclus Omgevingswet

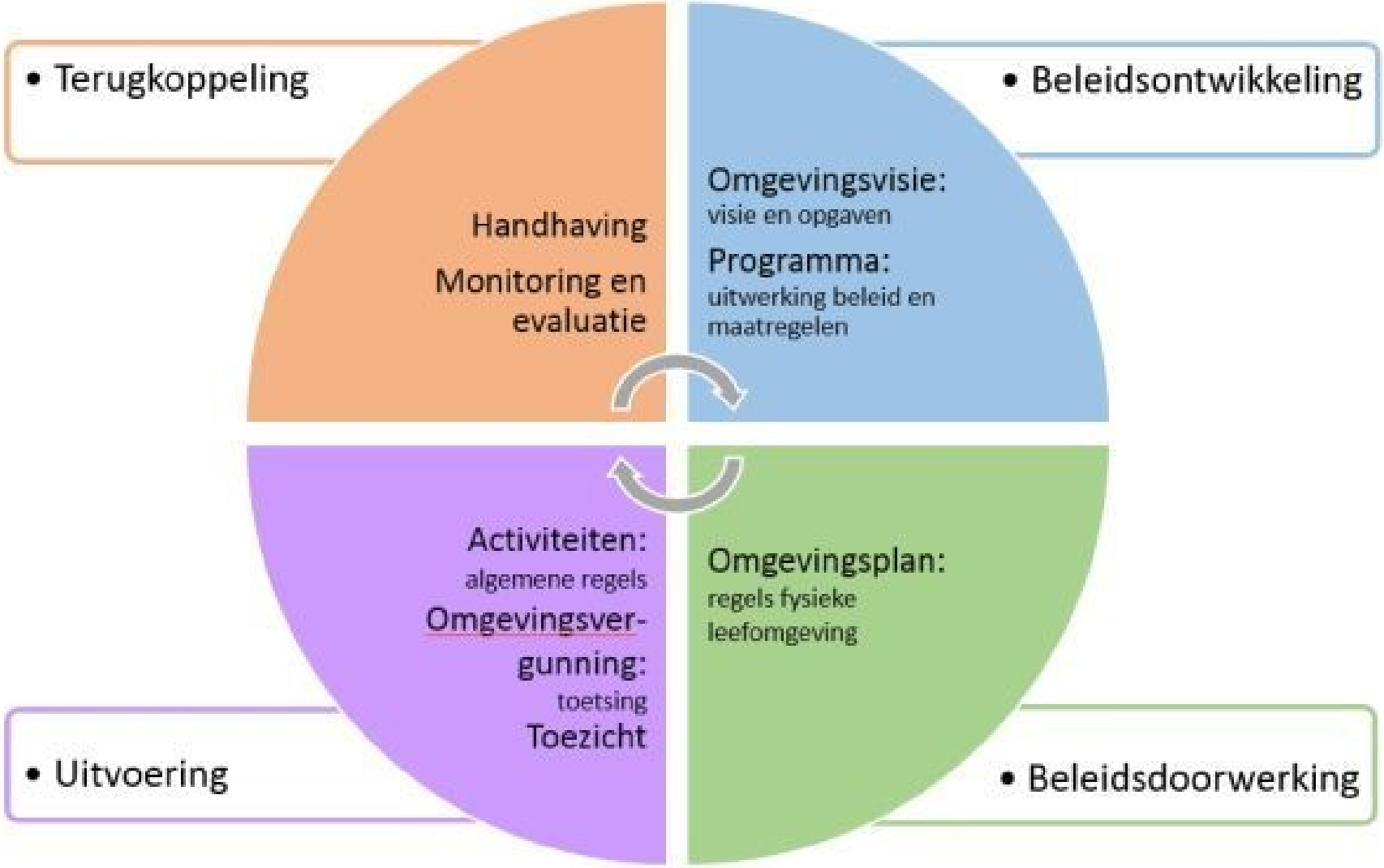

Door de raad te nemen besluiten

Vijf onderwerpen:

1. Advies met instemming (bindend advies)
2. Participatieplicht en participatiebeleid
3. Toepassen Uitgebreide voorbereidingsprocedure (collegebevoegdheid)
4. Delegatie Omgevingsplan
5. Advisering Ruimtelijke Kwaliteit

Door de raad te nemen besluiten

Uitgangspunt voor Leusden:

We kiezen voor een *beleidsneutrale invoering.*

Dat wil zeggen dat we zo dicht mogelijk bij de bestaande manier van werken willen blijven. Daarmee leren we om te gaan met deze bevoegdheden.

Voorstel komt voor de zomer naar de raad.

Een beleidsneutrale invoering wil niet zeggen dat er nooit een aanpassing plaats kan vinden, maar we willen eerst leren werken met de Omgevingswet.

Advies met instemming

Hoofdregel bij vergunningverlening

- College is bevoegd

Maar, bij initiatieven die <u>afwijken</u> van het Omgevingsplan ("buitenplans")

- Kan de raad gevallen aanwijzen waarover zij wil adviseren
- Het college is verplicht met inachtneming van dit advies te besluiten.

Welke gevallen?

- bijvoorbeeld (grotere) initiatieven die niet voorzien zijn in bestaand beleid;
- grotere initiatieven met aanzienlijke (maatschappelijke) impact;
- initiatieven waartegen vermoedelijk meerdere bezwaren zullen rijzen;

Door u zelf te bepalen:

- nb. Aanwijzen van veel gevallen betekent verkapte verschuiving van bevoegdheden..
- nb. Slechts 4 weken extra tijd: dus aanwijzen van veel gevallen betekent extra raadsvergaderingen om termijnen te halen…

Participatie

*“het in een **vroegtijdig stadium** betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit”*

Participatie gaat vooraf aan de formele procedure!

Onderscheid maken tussen:

- Participatie door een initiatiefnemer
- Participatie bij te ontwikkelen beleid door de gemeente

Participatieplicht (bij initiatieven)

Hoofdregel

- participatie is **niet** verplicht
  - *(al geweest bij opstellen Omgevingsplan)*
- doe je het wel dan uitleggen wat je hebt gedaan en wat het resultaat was.

Maar, als het initiatief <u>afwijkt</u> van het Omgevingspla
(“buitenplans”):

<u>kan</u> de raad gevallen aanwijzen waarin participatie vo
gesteld;

- Denk aan:
  - initiatieven met aanzienlijke (maatschappelijke) impact;
  - initiatieven waartegen vermoedelijk meerdere bezwaren zullen rijzen;

Participatieplicht (bij initiatieven)

Goed nadenken over de vraag in welke gevallen van buitenplanse initiatieven je participatie verplicht wilt stellen. Een initiatief heeft al gauw impact op de omgeving…

Als participatie verplicht is gesteld dan zal de initiatiefnemer handvatten willen krijgen;

“wat wordt er van mij verwacht?”

“wanneer heb ik mij voldoende ingespannen?

Daartoe is het nodig om <u>participatiebeleid</u> te ontwikkelen.

Het resultaat van de <u>verplichte</u> participatie maakt onde[illegible]it belangenafweging door het college (en de raad bij eve[illegible]nd adviesrecht).

NB. Ook wanneer participatie niet verplicht is, kan het wel wenselijk zij[illegible] ook dan moet je in staat zijn een initiatiefnemer daarover te adviseren.

Let op eigen rol als gemeente. Laat je de participatie helemaal aan de initiatiefnemer over of is het nodig/wenselijk om daarin ook zelf een aandeel te hebben? Want, als gemeente blijf je vergunningverlener!

Participatiebeleid

Omgevingsvisie

“Bij het vaststellen van een Omgevingsvisie wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.”

Art. 10.7 Omgevingsbesluit

Voor Omgevingsprogramma’s en Omgevingsplan gelden vergelijkbare bepalingen.

Toegevoegd wordt: hoe dit past binnen het participatiebeleid.

Participatiebeleid

Nodig met het oog op:

- Eigen beleidsinitiatieven (Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma, Omgevingsplan)
- Bieden van duidelijkheid en handvatten aan initiatiefnemers voor participatie.

aandeslagmet

Participatie

Speelt zich af in

- ✓De fase van voorbereiding
- ✓In een vroegtijdig stadium

Te onderscheiden van de meer formele inspraak (zienswijzen, bezwaarschriften).

Raad aan zet <u>na</u> de participatie.

aandeslagmet

Uitgebreide voorbereidingsprocedure

Aanwijzen van initiatieven waarop de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing wordt verklaard.

In dat geval wordt een ontwerpbesluit ter inzage gelegd en kunnen belanghebbenden zienswijzen indienen.

(termijn 26 weken i.p.v. 8 weken)

Wanneer kan het **college** daartoe overgaan? (Nb. kan ook op verzoek initiatiefnemer)

(art. 16.65 lid 4 Ow):

a. als het gaat om een activiteit die <u>aanzienlijke gevolgen</u> heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving, en

b. waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.

Samenhang met participatieplicht en bindend adviesrecht.

Delegatie Omgevingsplan

Artikel 2.8 (delegatie)

De gemeenteraad…. kan de bevoegdheid tot het vaststellen van **delen** van het omgevingsplan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Welke “delen” dan?

Is in de wet niet omschreven.

Denk aan:

- initiatieven waarvoor de raad de kaders al heeft gesteld;
- initiatieven waarover de raad niet heeft aangegeven te willen adviseren;
- kleine afwijkingen van het Omgevingsplan (“kruimelgevallen”)
- Het verwerken van een afwijkvergunning (“opa”); moet binnen 5 jaar.
- uitwerkings- en wijzigingsbevoegdheid in huidige bestemmingsplannen

Advisering Ruimtelijke Kwaliteit

Advisering Ruimtelijke Kwaliteit

Per 1 januari a.s. moet een nieuwe **adviescommissie ruimtelijke kwaliteit** worden benoemd (geen overgangsrecht).

Taak:

- Op grond van de wet adviseren over rijksmonumenten;
- Verder bepaalt de gemeente de taken zelf.

Advisering Ruimtelijke Kwaliteit

<u>Advisering Ruimtelijke Kwaliteit</u>

Vraag: hoe breed is/wordt de adviestaak?

Planning raadsvoorstellen Omgevingswet

- <u>3 juni gemeenteraad</u>
  - RV Ambitiebepaling invoering Omgevingswet 2021

<u>10 juni inforonde en 1 juli gemeenteraad</u>

- RV Verzamelbesluit Omgevingswet
  - Delegatiebesluit over vaststellen delen omgevingsplan
  - Besluit adviesrecht en instemmingsrecht gemeenteraad
  - Besluit aanwijzen gevallen wanneer participatie verplicht is
  - Zienswijze op verlengde procedure

Vragen voor nu….

Wat springt er voor in het oog in de presentatie, wat valt je in het bijzonder op als het gaat om de positie van de raad?

Waar gaat u straks op letten wanneer de concrete voorstellen aan de raad worden gepresenteerd; wat is voor u belangrijk?

De Gemeenteraad en de Omgevingswet

Zijn er andere vragen of opmerkingen?

Bedankt voor de aandacht!